

Warszawa, 2008-02-15

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

604/189/O6/08/JS

Pan Bogdan BORUSEWICZ

**MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenia złożone przez Pana Senatora Antoniego Motyczkę podczas 4. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 stycznia br. (BPS/DSK-043-82/08), dotyczące obowiązującego nazewnictwa oraz oznaczeń stopni wojskowych, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Na wstępie pragnę zauważyć, iż ukształtowany w okresie II Rzeczypospolitej Polskiej system nazewnictwa i oznaczeń stopni wojskowych odpowiadał ówczesnej organizacji Sił Zbrojnych.

Funkcjonujący obecnie system jest dostosowany do aktualnych potrzeb i obowiązujących standardów, które są odzwierciedleniem zadań, jakie stoją przed Wojskiem Polskim na początku XXI wieku.

Należy bowiem zauważyć, iż Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej od lat przechodzą proces transformacji ilościowej i jakościowej (istotnemu zmniejszeniu uległa liczebność wojska na czas pokoju, zanikają określone formacje, a w ich miejsce powstają nowe). Brak w dzisiejszej nomenklaturze stopnia wojskowego „rotmistrz”, „wachmistrz”, czy też „ułan” nie wynika z określonego spojrzenia na historię Rzeczypospolitej Polskiej i jej Sił Zbrojnych, lecz z przeobrażeń i rozwoju, w efekcie których kawalerię zastąpiły inne rodzaje wojsk.

Pragnę wskazać, iż na przestrzeni ostatnich lat stopnie wojskowe także ulegały istotnym przewartościowaniom. Zniesiony został stopień wojskowy „generała armii”, stopień wojskowy „Marszałek Polski” został zastrzeżony dla oficera posiadającego stopień wojskowy generała (admirala) za wyjątkowe zasługi dla Sił Zbrojnych RP. Natomiast w korpusie podoficerów utworzono, a następnie zniesiono stopień „starszego plutonowego”.

Ponadto nie bez znaczenie pozostaje fakt, iż w przypadku oficerów młodszych przywrócenie historycznego oznaczenia stopni wojskowych, mogłoby zostać przez nich odebrane jako swoista „degradacja” – utrata jednej gwiazdki. Dotyczy to zarówno oficerów pełniących aktualnie służbę, jak również oficerów rezerwy, a także kombatantów, którzy zostali awansowani w okresie powojennym.

Historyczne nazwy i oznaczenia stopni wojskowych nie są adekwatne do współczesnej struktury Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zaś obowiązujący system nazewnictwa i oznaczeń - funkcjonujący w Wojsku Polskim od ponad pięćdziesięciu lat - jest trwale zakorzeniony w świadomości żołnierzy oraz jest znany i rozpoznawany w strukturach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, iż w sprawie przywrócenia historycznego nazewnictwa stopni wojskowych, Komisja Historyczna do Spraw Symboliki Wojskowej, działająca w ramach resortu Obrony Narodowej, podjęła kilka lat temu próbę przeprowadzenia stosownych zmian. Jednakże spotkało się to z negatywnym przyjęciem zarówno przez środowisko wojskowe, jak i cywilne.

Pragnę również wskazać, że w minionych kadencjach Sejmu i Senatu kwestia wprowadzenia stopni wojskowych i wzorów umundurowania z 1936 r., w całych Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, była przedmiotem posiedzeń komisji obrony narodowej. W dniu 19 listopada 2004 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej czwartej kadencji, przyjął uchwałę w sprawie *wprowadzenia umundurowania historycznego w pododdziałach reprezentacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej* (M.P. Nr 49, poz. 834). Jednocześnie, co warto podkreślić, na tym samym posiedzeniu odrzucił zdecydowaną większością głosów wniosek mniejszości, polegający na podjęciu uchwały w sprawie wprowadzenia stopni wojskowych w Siłach Zbrojnych RP oraz umundurowania galowo-wyjściowego w Wojskach Lądowych, według stanu i wzorów z 1936 r.

Należy również mieć na uwadze, iż ewentualna zmiana w tym zakresie wiązałaby się z ogromnymi kosztami finansowymi dla budżetu resortu Obrony Narodowej (wymiana naramienników, legitymacji, dokumentów personalnych, itp.).

Wziąwszy pod uwagę przedstawione wyżej argumenty resort Obrony Narodowej stoi na stanowisku, iż nie ma konieczności reformowania oznaczeń i nazewnictwa stopni wojskowych dla całych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia pozostaję w przekonaniu, że uzna je Pan Marszałek za wystarczające.

Z wyrazami szacunku i poważania

Bogdan KLICH

Do wiadomości:

Pan Szymon JAJKO

Dyrektor Departamentu

Spraw Parlamentarnych KPRM

Warszawa, dnia 26 lutego 2008 r.

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak
DUS/053/265/PK/08

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.02.08

nr. 1230 podpis

N. Talarczyk
Marszałek Senatu
28.02.08
1488 podpis Maxur

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z przekazanymi przy piśmie z dnia 24 stycznia 2008 r. tekstów oświadczeń senatora Waldemara Kraski złożonych podczas 4 posiedzenia Senatu RP w sprawie pomocy w przyznaniu wcześniejszej emerytury Panu Henrykowi Tanajewskiemu z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, a także w sprawie Pana Henryka Krysik dotyczącej stworzenia regulacji prawnych umożliwiających zainteresowanemu nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, pragnę uprzejmie przedstawić, co następuje.

Z dniem 1 stycznia 1999 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn.zm.). Uchyliła ona wszystkie akty prawne obowiązujące dotychczas w zakresie nabywania prawa do emerytury, w tym rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz.U. Nr 28, poz. 149).

Jednakże ustawa o emeryturach i rentach z FUS znosząc wcześniejszą emeryturę dla pracowników opiekujących się dzieckiem specjalnej troski przewidziała w art. 186 ust. 3, iż prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem specjalnej troski zachowują rodzice, którzy do dnia wejścia w życie ustawy nie zgłosiły wniosku o tę emeryturę mimo, że do dnia 31 grudnia 1998 r. spełniły wszystkie wymagane warunki.

Uprawnienia rodziców do tej wcześniejszej emerytury, którzy z powodu stanu zdrowia swojego dziecka wymagającego ich stałej opieki oraz pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych nie mogą kontynuować zatrudnienia rozpatrywane są na podstawie nadal obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz.U. Nr 28, poz. 149) – po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- 1) posiadania okresu zatrudniania – okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego dla kobiet 20 lat i 25 lat dla mężczyzn,
- 2) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, które:
  - a) jest całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji bez względu na przyczynę chorobową,
  - b) jest całkowicie niezdolne do pracy z powodu jednego ze stanów chorobowych wymienionych w rozporządzeniu,

- a niezdolność do pracy dziecka istnieje od urodzenia albo powstała przed ukończeniem 18 roku życia,
- 3) ostatnim ubezpieczeniem przed dniem 1.01.1999 r. było ubezpieczenie z tytułu pozostawania w stosunku pracy w myśl Kodeksu pracy,
  - 4) nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem,
  - 5) nie są członkami Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Regulacja prawna pozwalająca jeszcze przez pewien okres czasu korzystać przez opiekunów dzieci specjalnej troski z wcześniejszej emerytury jest świadczeniem zanikającym, które nie może być kontynuowane w zreformowanym systemie emerytalnym, ponieważ z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tworzonego ze składek na ubezpieczenie społeczne osób czynnych zawodowo nie mogą być finansowane świadczenia pozaubezpieczeniowe. Konieczność zrezygnowania przez jednego z rodziców z pracy zarobkowej w celu wychowania dziecka wymagającego ze względu na stan zdrowia stałej opieki nie jest bowiem ryzykiem emerytalnym ani rentowym, lecz ryzykiem objętym wsparciem ze środków przeznaczonych w budżecie państwa na pomoc społeczną.

Rozwiązanie takie, przewidujące pomoc dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci, stworzyła ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn.zm.).

Niezależnie od świadczeń rodzinnych, rodzina znajdująca się w trudnej sytuacji, w tym rodzina wychowująca dziecko niepełnosprawne, może ubiegać się o doraźną pomoc finansowaną na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz. 583 z późn.zm.).

Przedstawiając powyższe pragnę również zauważyć, że stosowanie drogi wyjątku, które jest wyłącznym prawem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie może mieć odniesienia do sytuacji rodziców wychowujących dziecko niepełnosprawne od urodzenia.

Zgodnie z art. 83 ustawy – ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą – ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek – podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może przyznać w drodze wyjątku świadczenie w wysokości nie przekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie.

Określone w tym przepisie warunki muszą być zawsze spełnione łącznie, co oznacza, że brak spełnienia nawet jednego z nich wyklucza możliwość przyznania świadczenia w drodze wyjątku.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki – utraciło moc na podstawie art. 194 w związku z art. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wśród świadczeń przewidzianych w art. 3 nie ma wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki i już z tego powodu wykluczona jest, co do samej zasady, możliwość przyznania takiego świadczenia w trybie art. 83 ustawy.

Ponadto przepis co do warunków, które muszą być bezwzględnie spełnione, zalicza także całkowitą niezdolność do pracy osoby ubiegającej się o świadczenie w drodze wyjątku, z tytułu stanu zdrowia lub wieku dla kobiet 60 lat, mężczyzn – 65 lat uniemożliwiająca podjęcie zatrudnienia. Powoduje to całkowitą eliminację możliwości przyznania w drodze wyjątku wcześniejszej emerytury przed osiągnięciem limitu wie-

ku. Wcześniejsza emerytura, o którą chodzi, była w dodatku rozwiązaniem szczególnym w stosunku do emerytury przyznanej na normalnych zasadach i do samej jej zasady nie można w żadnym razie stosować kolejnego trybu wyjątkowego z art. 83 ustawy emerytalnej.

Przedstawiając powyższe pragnę dodać, że zmiany w zakresie świadczeń emerytalnych dla opiekunów dzieci specjalnej troski wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS są wynikiem działań zmierzających do uporządkowania i zrationalizowania przepisów regulujących uprawnienia do świadczeń pieniężnych należnych z Funduszu tworzonego ze składek osób czynnych zawodowo, dlatego też Rząd nie będzie występował z inicjatywą ustawodawczą w celu przywrócenia stanu prawnego do obowiązującego w tym zakresie przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Nie ma również żadnego uzasadnienia do zmiany regulacji prawnych dotyczących uprawnień Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do przyznawania świadczeń w trybie art. 83 ustawy emerytalnej w kierunku przyznania świadczenia w tym trybie tylko w oparciu o przesłanki trudnej sytuacji materialnej osoby wnioskującej o przyznanie świadczenia w drodze wyjątku oraz przerwania pracy i opieki nad dzieckiem.

W takich sytuacjach pomoc rodzinom stworzyły przepisy o świadczeniach rodzinnych i o pomocy społecznej.

Główny Specjalista

Kryszyna Prystupa
Kryszyna Prystupa

Dyrektor Departamentu

Marek Bucior
Marek Bucior

MINISTER

Jolanta Fedak
Jolanta Fedak

PODSEKRETAŃ SZANU

Agnieszka Chłoń-Domińczak
Agnieszka Chłoń-Domińczak